

S I N T E Z A
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea
proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (contestarea hotărîrilor instanței de insolabilitate)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Nr.	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Consiliul Superior al Magistraturii	1.	[...] modificările propuse la art. 8 al Legii insolabilității sunt justificate și binevenite. Totuși, pentru asigurarea unui nivel mai înalt de certitudine în respectarea celerității procesului de insolabilitate ar fi preferabil ca legiuitorul, să consacre examinarea apelului în procedură scrisă, similar altor regimuri derogatorii prevăzute de Codul de procedură civilă (exemplu art.276 (4) CPC), sau cu citarea părților dacă acest lucru va fi apreciat ca necesar de către instanța de apel. La fel, ar fi recomandabil ca termenul de 60 de zile, să fie calculat din data punerii pe rol a apelului sau după caz a recursului și nu din data înregistrării dosarului în instanța ierarhic superioară. În acest context, modificarea art. 8 alin. 6 al Legii insolabilității ar fi recomandabil să fie expusă în următoarea redacție: <i>„Cererea de apel sau recurs se examinează în termen de 60 de zile de la punerea pe rol apelului/recursului, în modul prevăzut de codul de procedură civilă, în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces atunci când instanța apreciază acest fapt ca fiind necesar”</i>.	Se acceptă Ținând cont de aceste obiecții, precum și luând în considerație propunerile și recomandările esențiale înaintate de Curțile de Apel și Judecătoria Ungheni, art. 8 alin. (6) va avea următorul cuprins: <i>„(6) Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanță. Instanța de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite de prezenta lege.”</i>
Curtea de Apel Chișinău	2.	[...] conceptual și redacțional susținem proiectul dat, însă avem careva obiecții după cum urmează. Cu privire la proiectul Legii cuprins în norma prevăzută la art. 8 alin. (6), Curtea de Apel Chișinău propune înlocuirea sintagmei <i>„în modul prevăzut de Codul de procedură civilă”</i> cu următoarea sintagmă:	Se acceptă A se vedea comentariile autorului proiectului de la pct. 1 din prezentul tabel.

„Apelul împotriva hotărârilor instanței de insolvabilitate se examinează în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, în condițiile examinării cauzei în prima instanță”.

În susținerea acestei propuneri, aducem următoarele argumente:

Modificarea propusă are la bază principiul celerității procesului de insolvabilitate, or acceptarea propunerii de judecare a apelului împotriva hotărârilor instanței de insolvabilitate conform normelor CPC (adică cu citarea participanților la proces) ar duce la încălcarea acestui principiu.

Astfel, în situația de pandemie, existentă la moment (posibil și un termen mai îndelungat) dar și în alte situații similare, termenul de judecare a apelului poate fi unul destul de îndelungat, frânându-se astfel buna desfășurare a procesului de insolvabilitate.

Dar și în lipsa unor situații analogice pandemiei, chiar și când toți participanții la proces se vor folosi cu bună credință de drepturile sale procesuale (nemaivorbind de faptul că unii participanți se folosesc cu rea credință de drepturile sale procedurale), după cum arată practica judiciară, din cauze obiective judecarea apelului poate dura un timp îndelungat (peste 6 luni și mai mult).

Trebuie de menționat că la judecare apelurilor împotriva hotărârilor instanței de insolvabilitate, în majoritatea cazurilor participă trei și mai mulți participanți (în unele cazuri creditorul care a depus cererea introductivă, debitorul și administratorul insolvabilității/lichidatorul, în alte cazuri toți creditorii validați).

Este evident că judecarea apelurilor împotriva hotărârilor instanței de insolvabilitate va duce la tergiversarea finalizării cauzelor de insolvabilitate, termenul dat și așa în Republica Moldova fiind unul

	excesiv, în comparației cu majoritatea țărilor Uniunii Europene. După părerea practicienilor, ținând cont de faptul că, în afară de hotărârile de intentare a procesului de insolvabilitate și de încetare a procesului, specifice oricărui proces, pot fi emise și altfel de hotărâri (de atragere la răspundere subsidiară, de validare a popririlor, de anulare a unor acte juridice) examinarea apelurilor împotriva acestor hotărâri cu citarea părților, ar duce, în marea majoritate a cazurilor, la prelungirea termenului de finalizare cu cel puțin 6 luni, iar în alte cazuri și mai mult. Trebuie de ținut cont și de faptul că, în urma recentelor modificări ale Legii insolvabilității, au dreptul să depună cereri de anulare a actelor juridice, dar și de atragere la răspundere subsidiară practic toți creditorii, care se finalizează cu pronunțarea hotărârilor. Astfel, în perspectivă, numărul emise de către instanțele de insolvabilitate va crește. Va influența examinarea cererii de apel cu citarea părților și asupra cheltuielilor procesului de insolvabilitate, or suma cheltuielilor procesului de insolvabilitate este direct proporțională cu termenul desfășurării procesului de insolvabilitate. Atragem atenția și asupra faptului că instanțele de insolvabilitate și așa sunt supraîncărcate, cu toate că după schimbarea competenței de judecare a cauzelor de insolvabilitate numărul judecătorilor specializați în materie de insolvabilitate s-a mărit de trei ori. Judecarea apelurilor împotriva hotărârilor instanței de insolvabilitate va duce și la folosirea nerațională a timpului de către instanțele de insolvabilitate. În acest sens menționăm că hotărârile emise de instanța de insolvabilitate sunt executorii din momentul pronunțării și nici apelul nu suspendă executarea acestora. În termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii în cadrul acestui proces pot fi petrecute multiple acțiuni cum ar fi: judecarea cererilor de repunere în termen a	
--	--	--

	cererilor de admitere a creanțelor, petrecerea ședințelor judiciare de validare a creanțelor tardive, examinare contestațiilor, petrecerea ședințelor comitetului creditorilor, petrecerea adunării creditorilor, înaintarea de către administratorul insolvenței a cererilor prevăzute de Legea insolvenței, etc. În cazul anulării hotărârii de intentare a insolvenței, toate acțiunile enumerate supra nu vor avea nici un efect, dar pentru lucru efectuat administratorul insolvenței va fi remunerat. Nu este întemeiată necesitatea introducerii judecării apelului cu citarea părților și din considerentul că cererea introductivă, se judecă de fapt în baza înscrisurilor prezentate de părți, care confirmă certitudine și lichiditatea creanței invocate, dar și existența temeiului de intentare a procesului de insolvență, fără interogarea martorilor. Și argumentele invocate în alte cereri se probează prin înscrisuri. Corespunzător apelantul va invoca argumentele sale în cererea de apel, iar intimatul își va expune poziția pe marginea recursului în referință. Afară de aceasta, în cazul necesității de audiere a părților instanța de insolvență, dar și în cazul când unii participanți la proces vor solicita judecarea apelului cu prezența lor, instanța de apel nu va fi lipsită de dreptul de a face acest lucru. Curtea de Apel Chișinău propune de asemenea modificarea art. 8 alin. (6) în privința calculării termenului de judecare a apelului de două luni, nu de la data înregistrării cererii de apel, dar de la data intentării procedurii de apel. În susținerea acestei propuneri menționăm că, potrivit art. 365¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, în decurs de 10 zile de la repartizarea cererii de apel, completul de judecată care a primit cererea de apel spre examinare verifică dacă aceasta întrunește exigențele	
--	--	--

		prevăzute de lege, fără înștiințarea participanților la proces. Dacă cererea de apel nu întrunește exigențele prevăzute de lege, completul de judecată aplică prevederile art. 368 și 369. În caz contrar, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, completul de judecată acceptă cererea de apel spre examinare și dispune intentarea procedurii de apel. Potrivit art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Corespunzător, din momentul înregistrării apelului și până la primirea acestuia în procedură poate expira un termen mai mare de o lună. Respectând toate rigorile prevăzute la examinarea apelului, în termenul rămas de o lună de zile, instanța de apel poate să nu se includă. În rest, susținem proiectul Legii prezentat pentru avizare iar alte sugestii sau obiecții pe marginea proiectului examinat, nu sunt.	
Curtea de Apel Comrat	3.	[...] judecătorii instanței de apel își exprimă acordul pentru modificările propuse în textul Legii insolabilității. Însă înlăturarea vidurilor ce țin de modalitatea contestării materialelor instanței de insolabilitate va crea alte viduri cât și dificultăți procesuale, ce țin de motivarea hotărârilor în fond, cât și termene procesuale la examinarea apelurilor în instanța de apel. E necesar de menționat că, conform art. 8 alin. (6) în redacția nouă propusă de autorul proiectului este prevăzut următorul conținut: „<i>Cererile de apel sau de recurs se examinează în termen de până la 60 de zile de la</i>	Se acceptă parțial A se vedea comentariile autorului proiectului de la pct. 1 din prezentul tabel. Referitor la sintagma propusă „<i>în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege</i>”, menționăm că a fost acceptată propunerea Curții de Apel Chișinău de a prevedea la art. 8 alin. (6) sintagma „<i>în condițiile examinării cauzei în primă instanță</i>”. Considerăm că această formulare este mai reușită, deoarece la judecarea în primă instanță a cauzelor de insolabilitate sunt prevăzute proceduri și termene mai operative de examinare a cauzei, în comparație cu

	<i>înregistrarea dosarului în instanța ierarhică superioară, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă”.</i> Ce ține de examinarea recursului, conform prevederilor din Codul de procedură civilă, considerăm că acestea recomandări nu ridică careva semne de întrebare sau dificultăți. Este evident însă faptul că vor apărea probleme în cazul în care procedură de examinare a apelului în instanța ierarhic superioară va fi conform normelor Codului de procedură civilă, deoarece, în astfel de situație, termenul de 60 de zile, nicidecum nu poate fi respectat. În acest sens susținem poziția expusă de către Curtea de Apel Chișinău și menționăm, că conform situației actuale, ce ține de procedura judecării cauzelor civile în ordine de apel, de la data de înregistrare a cererii de apel și până la prima ședință de judecată fixate, este necesară o perioadă aproximativ de 2-3 luni. Evident este faptul că în acest caz se va duce la tergiversare examinarea cauzelor de insolvabilitate în instanța de apel, adică va fi procedura de examinare conform normelor Codului de procedură civilă. Este bine cunoscut faptul că statistica judiciară ocupă un loc suficient în raportarea judiciară, precum și la evaluarea judecătorilor. Pentru a constata că, raportarea statistică generalizată din PIGD este veridică și corectă, toate datele urmează a fi introduse în PIGD corect, la timp și de toți utilizatorii programului. O atenție specială atrag dosarele examinate cu încălcarea termenului rezonabil, sau aflate în procedură în termen, care depășește termenul rezonabil. Calcularea termenul aflării cauzei în procedură începe din data înregistrării cauzei în PIGD. Pentru a evita constatarea încălcării termenului rezonabil e necesar de a stabili termenul de examinare în instanța de apel de 3-4 luni, deoarece,	condițiile generale din Capitolul XXXVII al <i>Codului de procedură civilă</i>. Mai mult ca atât, chiar și în cazul lipsei unor prevederi relevante examinării apelului în <i>Legea insolvabilității</i> (de exemplu limitele judecării apelului), în acest sens, normele juridice specifice apelului din Capitolul XXXVII vor putea fi aplicate direct, or, în conformitate cu art. 1 alin. (4) din <i>Legea insolvabilității</i>: „(4) <i>Procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.</i>” Deci, în cazul lipsei unor prevederi speciale în <i>Legea insolvabilității</i>, se vor aplica în modul corespunzător prevederile generale din <i>Codul de procedură civilă</i>.
--	--	---

		termenul aflării în procedură se calculează din data înregistrării cauzei. Examinarea apelului posibil va duce la tergiversarea finalizării procedurii de insolabilitate, iar este constatat faptul ca procedura de insolabilitate este una voluminoasă și durabilă (mulți participanți, multe chestiuni și obiective spre examinare). Iar specificarea termenului de 2-3 luni în Legea insolabilității, va evita faptul că examinarea cauzei se tergiversează. Prin urmare, suntem de acord cu cele propuse de către colegiul Curții de Apel Chișinău cu referire la procedura scrisă de examinare a apelurilor. Distinct de cele menționate, Curtea de Apel Comrat propune conținutul art. 8 alin. (6) în redacție nouă: <i>„Cererile de apel sau de recurs se examineze în termen de până la 60 de zile de la data înregistrării dosarului în instanța ierarhică superioară, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.”</i>	
	4.	Totodată, judecătorii Curții de Apel Comrat vin cu propunerea de a completa legea menționată cu un nou art. 8¹ <i>„Motivarea hotărârilor instanței de insolabilitate”</i>, după cum urmează: <i>„Articolul 8¹. Motivarea hotărârilor instanței de insolabilitate.</i> <i>(1) Hotărârile instanțelor de insolabilitate se motivează în scris în termen de 15 zile de la înregistrarea cererii de apel sau de recurs depuse în termen sau în termen de 15 zile de la depunerea unei cereri de motivare a hotărârii. Cererea de motivare a hotărârii se depune în termenul de decădere de 15 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii.</i> <i>(2) Dacă instanța de apel repune apelantul sau instanța de recurs repune recurentul în termenul de apel/recurs, hotărârea în fond se motivează în termen de 15 zile de la primirea încheierii de repunere în termen.</i>	Nu se acceptă Nu poate fi acceptată propunerea de instituire, prin derogare de la prevederile art. 236 alin. (6) din <i>Codul de procedură civilă</i>, a unui termen special (mai restrâns) de motivare a hotărârilor instanței de insolabilitate. Stabilirea termenului de doar 15 zile pentru întocmirea hotărârilor integrale va determina motivarea precară a acestora și va afecta negativ însăși calitatea actului de justiție, or cauzele de insolabilitate sunt apreciate cu cel mai înalt grad de complexitate, fiind necesară expunerea unor numeroase constatări judiciare de ordin economic, financiar și comercial. Iar această concluzie este cu atât mai pregnantă în contextul volumului mare de lucru a judecătorilor și a supraîncărcării personalului auxiliar. Faptul că termenul depunerii apelului prevăzut în redacția art. 8 alin. (1) din prezentul proiect (15 zile), nu coincide cu termenul de întocmire a hotărârii

	(3) <i>Hotărârile în fond emise la finalizarea procesului de insolabilitate se motivează în scris în termen de 15 zile de la pronunțare, indiferent dacă a fost sau nu depus un apel.</i> Prin urmare, se propune completarea legii menționate cu art. 8² „Depunerea apelului”, după cum urmează: „Articolul 8². Depunerea apelului. (1) <i>Apelul se depune la instanța de insolabilitate care a emis hotărârea contestată în termen de 15 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de insolabilitate care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.</i> (2) <i>Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 15 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de insolabilitate care a emis hotărârea contestată.</i>” Dacă va fi acceptată propunerea noastră, termenul de 60 de zile pentru examinarea apelului va fi suficient și respectat. În rest susținem proiectul Legii prezentat pentru avizare, iar alte sugestii sau obiecții pe marginea proiectului examinat nu sunt, însă considerăm că e necesar de operat și alte modificări prin completare în prezenta lege.	integrale/motivate prevăzut la art. 236 alin. (6) din <i>Codul de procedură civilă</i> (30 de zile) – nu reprezintă o lacună sau deficiență procesuală. Or, în conformitate cu art. 365 alin. (1¹) din <i>Cod</i>: „<i>Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h)</i> [motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul; probele invocate în susținerea apelului; și documentele ce se anexează], <i>pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.</i>” Această prevedere tocmai a și fost introdusă în <i>Codul de procedură civilă</i> prin <i>Legea nr. 155/2012</i>, deoarece, de regulă, justițiabilii depun cererea de apel cu mult înainte de întocmirea hotărârii integrale/motivate. Astfel, această normă procesuală de fapt a autorizat depunerea cererii de apel nemotivate, cu posibilitatea depunerii unei cereri suplimentare după primirea hotărârii integrale. Iar în practică, instanțele de apel, la primirea cererii nemotivate, emit încheieri de a nu da curs cererii (în baza art. 171 din <i>Cod</i>), stabilind termene rezonabile pentru întocmirea și prezentarea cererii suplimentare. Atragem atenția că, concluziile expuse <i>supra</i> sunt cu atât mai pregnante și pertinente în contextul adoptării de către Parlamentul Republicii Moldova pe data de 12 februarie 2021 a <i>Legii nr. 13/2021 pentru modificarea unor acte normative</i> (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 96-99), prin care toate termenele generale de întocmire a hotărârilor integrale/motivate, prevăzute în <i>Codul de procedură civilă</i>, <i>Codul de procedură penală</i>, precum și <i>Codul administrativ</i>, au fost mărite la 45 de zile lucrătoare. Deci, odată cu intrarea în vigoare a acestor prevederi, pentru orice tip de cauze civile, penale și administrative va exista situația în care termenul depunerii apelului (termen general de 30 de zile), nu va corespunde cu termenul întocmirii
--	---	---

			hotărârii integrale/motivate (45 de zile lucrătoare). Adică situație similară celei din prezentul proiect. Referitor la restul propunerilor înaintate, menționăm că toate aceste aspecte sunt pregnant reglementate de prevederile generale ale <i>Codului de procedură civilă</i>, nefiind justificată stabilirea unor norme procesuale derogatorii de la reglementările acestuia – fapt inadmisibil conform tehnicii legislative. Or, datorită schimbării modalității de contestare a hotărârilor instanței de insolvență din prezentul proiect (schimbarea recursului cu apel), se realizează de fapt ajustarea și unificarea procedurii de contestare a hotărârilor, la prevederile <i>Codului de procedură civilă</i>. Prin urmare, stabilirea unor prevederi divergente este nejustificată.
Curtea de Apel Cahul	5.	La art. 8 alin. (6) textul să fie completat cu frazele: 1) „iar în cazul apelului depus peste termen cu solicitarea repunerii în termenul de apel, și dacă instanța de apel decide repunerea – în termen de 60 de zile de la înregistrarea în instanța ierarhic superioară a dosarului cu hotărârea motivată a primei instanțe, sau de la data intentării procedurii de apel.” 2) „Termenul de 60 de zile pentru cererile de apel cărora nu li s-a dat curs în condițiile art. 368 Cod de procedură civilă, curge de la data înlăturării neajunsurilor de către apelant.”	Se acceptă parțial A se vedea comentariile autorului proiectului de la pct. 1 din prezentul tabel. Atragem atenția că propunerile înaintate nu au fost motivate conform art. 33 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>.
Curtea de Apel Bălți	6.	În opinia Curții de Apel Bălți modificarea propusă este una binevenită, însă reieșind din complexitatea înaltă a cauzelor de insolvență urmează a fi introduse următoarele modificări. În art.8 alin. (6) se propune a fi indicat „<i>Cererile de apel se examinează într-un termen rezonabil</i>” în corespundere cu art. 371 din Codul de procedură civilă, deoarece în termenul de 60 zile indicat în proiectul Legii nu va fi posibilă asigurarea respectării prevederilor Capitolului XXXVII al Titlului III al Codului de	Nu se acceptă A se vedea comentariile autorului proiectului de la pct. 1 din tabel. În urma avizării, au fost acceptate propunerile de a institui examinarea cererilor de apel în procedură scrisă. Astfel, considerăm că în acest fel va fi asigurată respectarea termenilor procedurali.

		procedură civilă ce reglementează calea de atac – apelul. Aici atragem atenția că procedura apelului este una mai complexă comparativ cu cea a recursului, inclusiv luând în considerație examinarea cauzei în ședință judiciară cu participarea părților și posibilitatea administrării probelor noi, astfel durata examinării cauzei este determinată inclusiv și de comportamentul participanților la proces.	
	7.	În art.8 alin. (7) se propune a fi indicat „<i>Deciziile instanței de apel se supun recursului.</i>” Modificarea respectivă este necesară luând în considerație complexitatea cauzelor de insolvabilitate și importanța procesului pentru părți.	Nu se acceptă Din conținutul <i>Legii insolvabilității</i> rezultă expres principiul celerității, potrivit căruia, este imperativă efectuarea operativă a actelor și operațiunilor pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului. Acest lucru este determinat de faptul că, procedura insolvabilității, din perspectiva comună a scopurilor debitorului și a creditorilor, trebuie să fie derulată în așa mod încât să aibă ca consecință reintroducerea rapidă în circuitul economic a valorilor din averea debitorului. Astfel, în cadrul procedurilor de insolvabilitate, celeritatea soluționării litigiilor și reintroducerea operativă în circuitul economic a valorilor patrimoniale reprezintă prioritatea primordială a sistemului judiciar. Însă, stabilirea și a căii de atac a recursului, va aduce o atingere semnificativă a principiului celerității și securității juridice a relațiilor economice – <u>fiind în contradicție, atât cu standardele internaționale (în special Ghidul legislativ privind legislația insolvabilității, elaborat de Comisia Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (UNCITRAL)), cât și cu practica altor state (e.g. România, Serbia, Italia, etc.).</u> Or, o astfel de prevedere va determina tergiversarea și îngreunarea procedurilor de insolvabilitate, fapt ce va cauza incertitudinea în privința statutului legal al patrimoniului persoanelor juridice și va aduce atingere intereselor economice ale subiecților implicați.

Judecătoria Ungheni	8. Susținem obiectivele acestui proiect, însă considerăm necesară reformularea alineatului (5) al art. 8 în redacția propusă după cum urmează: „(5) Pentru fiecare hotărîre sau încheiere contestată în cadrul procedurii se constituie un singur dosar, indiferent de numărul cererilor de apel sau de recurs formulate împotriva acestora.” Propunem această formulare, deoarece textul inițial poate genera ambiguități cu referire la crearea dosarelor pentru instanța de apel/recurs. În cadrul procedurilor de insolabilitate sunt deseori mulți participanți și fiecare din ei, dacă nu este de acord cu actul judecătoresc adoptat, pot să îl conteste și, astfel, pot apărea mai multe cereri de apel sau recurs în privința aceleiași hotărîri/încheieri, care urmează a fi examinate de același complet de judecată. Subsidiar, pentru toate cererile de apel și recurs înaintate împotriva diferitor hotărîri/încheieri nu poate fi constituit doar un singur dosar, or dacă o cerere de recurs nu este examinată încă și, în aceeași cauză, se mai contestă un act judecătoresc, este imposibil și neoportun de a reține cererea de recurs sau de apel pînă la revenirea dosarului de la Curtea de Apel. Din redacția oferită va fi clar că, pentru fiecare hotărîre sau încheiere contestată, se va constitui un singur dosar.	Se acceptă Art. 8 alin. (5) va avea următorul cuprins: <i>„(5) Pentru fiecare hotărîre sau încheiere contestată în cadrul procedurii se constituie un singur dosar, indiferent de numărul cererilor de apel sau de recurs formulate împotriva acestora.”</i>
	9. Totodată, la alineatul (6) sintagma „de la înregistrarea dosarului în instanța ierarhică superioară” propunem de a fi substituită cu cuvintele „de la primirea în procedură a dosarului de către instanța ierarhică superioară”. În susținerea acestei opinii, menționăm că, potrivit art. 365¹ alin. (2) Cod de procedură civilă, în decurs de 10 zile de la repartizarea cererii de apel, completul de judecată care a primit cererea de apel spre examinare verifică dacă aceasta întrunește exigențele prevăzute de	Se acceptă A se vedea comentariile autorului proiectului de la pct. 1 din prezentul tabel. În temeiul art. 365¹ alin. (2) din <i>Codul de procedură civilă</i>, la reformularea art. 8 alin. (6) din prezentul proiect, s-a optat pentru sintagma „de la intentarea procedurii de apel”, aceasta fiind identică după sens cu sintagma „de la primirea în procedură a dosarului” propusă de Judecătoria Ungheni.

	lege, fără înștiințarea participanților la proces. Dacă cererea de apel nu întrunește exigențele prevăzute de lege, completul de judecată aplică prevederile art. 368 și 369. În caz contrar, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, completul de judecată acceptă cererea de apel spre examinare și dispune intentarea procedurii de apel. Potrivit art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Prin prisma acestor prevederi, stabilirea termenului de 60 de zile pentru examinarea recursului sau apelului, calculat de la înregistrarea dosarului, este inoportună și împovărătoare, or pentru stabilirea neajunsurilor, instanța de apel are la dispoziție un termen de 10 zile și, pentru înlăturarea lor, urmează să acorde un termen rezonabil recurentului/apelantului.	
10.	La fel, pentru a asigura celeritatea procesului de insolabilitate, este necesar de a completa proiectul cu un articol nou II cu renumerotarea celui în redacția propusă cu următorul conținut: „Art. II – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: Articolul 376 la alineatul (1¹) după sintagma „cererilor cu valoare redusă” se adaugă sintagma „și în procesul de insolabilitate”.” În condiția în care procesul de insolabilitate presupune examinarea chestiunilor apărute în termene restrânse, stabilirea soluționării cererilor de apel cu participarea părților va duce la tergiversarea examinării	Se acceptă Pentru a respecta ordinea cronologică a actelor normative, această prevedere se va introduce la Art. I din prezentul proiect prin renumerotarea articolelor. Astfel, Art. I va avea următorul cuprins: „Art. I. – <i>La articolul 376 alineatul (1¹) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, după cuvintele „hotărârilor emise” se completează cu textul „de instanța de insolabilitate, precum și”, iar cuvântul „cauzei” se substituie cu cuvântul „cauzelor”.</i>”

		cauzei, or nu în zadar este prevăzut faptul că cererile de apel sau de recurs se examinează în termen de pînă la 60 de zile.	
Ministerul Economiei și Infrastructurii	11.	Proiectul de lege prevede instituirea apelului drept cale de atac împotriva hotărârilor pronunțate de judecătoria instanței de insolabilitate. De menționat că, funcția instituției Apelului constă în suspendarea hotărârilor primei instanțe. Însă, actele de dispoziție emise de instanța de insolabilitate au caracter definitiv și executoriu. Astfel, menționăm că normele propuse prin proiectul de lege vin în contradicție cu prevederile art. 3 alin. (4) lit. a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative care stabilesc că, „(4) <i>Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care: a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune</i> ”.	Nu se acceptă Art. 363 alin. (1) din <i>Codul de procedură civilă</i> prevede expres următoarele: „(1) <i>Termenul de apel suspendă executarea hotărîrii pronunțate în primă instanță, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.</i>” Mai important, art. 356 din <i>Codul de procedură civilă</i> stabilește că: „Cererea de declarare a insolabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, <u>cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolabilității</u>.” În fine, prezentul proiect prevede expres la art. 8 alin. (1) că: „[...] <i>Termenul de apel, precum și apelul declarat nu suspendă executarea hotărîrilor instanței de insolabilitate.</i>” Astfel, constatăm că prevederile din proiect se integrează organic în cadrul normativ în vigoare, fiind într-o deplină corelare cu prevederile <i>Codului de procedură civilă</i>. Suplimentar, a se vedea nota informativă la proiect.
	12.	În același timp, subliniem că examinarea apelurilor contra hotărârilor instanțelor de insolabilitate cu participarea părților va contribui la tărgănarea soluționării cazului de insolabilitate și ca rezultat depășirea esențială a termenelor speciali de procedură stabiliți de Legea insolabilității. Cu titlul de exemplu, menționăm că conform datelor raportului Băncii Mondiale referitor la clasamentul „Doing Business” durata medie a procesului de insolabilitate în Republica Moldova (componentă importantă al indicatorului „Rezolvarea insolabilității”) este de 34 luni, sub media țărilor din Europa și Asia Centrală (unde acest indicator este de 28 de luni). În acest context, după adoptarea modificărilor din proiectul de	Nu se acceptă În urma avizării, au fost acceptate propunerile de a institui procedura scrisă de examinare a cererilor de apel. Această soluție a fost identificată de subiecții avizării drept una reușită, fiind în măsură să asigure adecvat celeritatea procedurii de insolabilitate (a se vedea comentariile autorului proiectului la pct. 1 din prezentul tabel). În altă ordine de idei, cu referire la datele raporturilor Băncii Mondiale „Doing Business”, venim cu următoarele precizări. După cum s-a menționat și în <i>Nota informativă</i>, modificările din prezentul proiect sunt în mare parte identice cu cele efectuate în România prin <i>Legea nr.</i>

		lege propus persistă riscul de a înrăutăți poziția Republicii Moldova în clasamentul general prenotat, ceea ce va afecta negativ imaginea țării sub aspectul atragerii investițiilor străine.	76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, prin care unica cale de atac împotriva hotărârilor judecătorești-sindic prevăzută în <i>Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței</i> – recursul – a fost substituit cu apelul. Astfel, dacă să examinăm indicatorii României în raporturile Băncii Mondiale „<i>Doing Business</i>” și să analizăm indicii referitor la durata medie a procesului de insolvență înaintea intrării în vigoare a modificărilor din <i>Legea nr. 76/2012</i> (anii 2008-2011), în comparație cu aceiași indici ulterior intrării în vigoare a acestor modificări (anii 2012-2020), observăm că indicatorii au rămas absolut neschimbați pe toată perioada între anii 2008-2020, durata medie a procesului de insolvență fiind în mod constant la același nivel de 3.3 ani.¹ Cu alte cuvinte, modificarea recursului cu apel nu a avut nici un efect asupra duratei proceselor de insolvență din România. Asta în pofida faptului că, spre deosebire de prezentul proiect de lege, în România examinarea apelului nu se realizează în procedură scrisă și nu este specificat expres un termen concret de soluționare a cauzelor pendinte. Mai mult ca atât, atragem atenția că ulterior intrării în vigoare a modificărilor din <i>Legea nr. 76/2012</i>, restul indicatorilor ce se referă la procedurile de insolvență s-au îmbunătățit substanțial și sunt într-o continuă creștere. Astfel, în clasamentul „<i>Resolving insolvency</i>”, România s-a ridicat, de pe locul 97 în anul 2012², pe locul 56 în 2020³.
--	--	--	--

¹ The World Bank DataBank, *Doing Business*.

<https://databank.worldbank.org/source/doing-business>

² The World Bank, *Doing Business 2012*, p. 121.

<https://www.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business-2012>

³ The World Bank, *Doing Business 2020, Economy profile – Romania*, p. 62.

			Iar după criteriul ratei de recuperare a valorilor patrimoniale („<i>Recovery rate</i>”), scorul României s-a îmbunătățit de la 30.8 în anul 2012⁴, la 37.0 în 2020⁵. Prin urmare, observăm că modificarea modalității de contestare a hotărârilor judecătorului-sindic din anul 2012 – de la recurs la apel – nu numai că nu a influențat negativ durata proceselor de insolabilitate, dar chiar a avut un efect pozitiv asupra eficienței procedurilor de insolabilitate, datorită reintroducerii efective în circuitul economic a valorilor patrimoniale și, inclusiv, datorită faptului că apelul permite înlăturarea erorilor de fapt din cadrul procedurilor judiciare, care inevitabil apar pe fondul cauzei pendinte (a se vedea suplimentar pct. 2 din <i>Nota informativă</i> la prezentul proiect).
	13.	Concomitent, menționăm că proiectul de lege prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător și, în acest sens, conform art.13 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și art.25 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, <i>Nota informativă</i> necesită să includă Analiza impactului de reglementare care va reprezenta argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesitatea aprobării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător.	Nu se acceptă Concluzia autorului obiecției este neargumentată și ambiguă. După cum se menționează și în <i>Nota informativă</i>, scopul prevederilor din prezentul proiect este, în exclusivitate, de a înlătura lacunele legislative și neconcordanțele dintre <i>Codul de procedură civilă</i> și <i>Legea insolabilității</i>, ce țin de modalitatea de contestare a hotărârilor instanței de insolabilitate, cauzate de modificarea art. 355 din <i>Codul de procedură civilă</i> prin <i>Legea nr. 254/2017</i>, care a schimbat competența jurisdicțională în cauzele de insolabilitate (de la curțile de apel către judecătoria), însă care nu a ajustat modalitatea de contestare a hotărârilor instanței de insolabilitate, în corespundere cu competențele de nivel și jurisdicție.

<https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/r/romania/ROM.pdf>

⁴ The World Bank, *Doing Business 2012*, p. 121.

<https://www.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business-2012>

⁵ The World Bank, *Doing Business 2020, Economy profile – Romania*, p. 62.

<https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/r/romania/ROM.pdf>

			Astfel, în sensul <i>Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, prezentul proiect urmărește doar eliminarea contradicțiilor normative între <i>Codul de procedură civilă</i> și <i>Legea insolvenței</i>. Prevederile proiectului nu reglementează și nu au impact asupra activității de întreprinzător, or, nu instituie careva cerințe/obligații în activitatea de întreprinzător și nici nu implică careva cheltuieli din partea întreprinzătorilor. Prin urmare, realizarea analizei impactului de reglementare nu este necesară. În acest sens, atragem atenția și asupra faptului că prezentul proiect (nr. unic 958/MJ/2020) a fost anunțat în Ședința Secretarilor Generali din 3 decembrie 2020, la care au participat și <i>Experții Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare</i>. Astfel, în cadrul ședinței, experții nu au constatat necesitatea efectuării analizei impactului de reglementare pentru acest proiect (de exemplu, în comparație cu proiectul cu nr. unic 981/MSMPS/2020 de pe ordinea de zi). Reiterăm că prezentul proiect este unul tehnic, ce are ca scop înlăturarea lacunelor normative semnalate de către magistrații instanțelor de apel încă de la intrarea în vigoare a <i>Legii nr. 254/2017</i>. Lacune ce urmează a fi remediate cât mai operativ, or, actualmente are loc aplicarea prin analogie a prevederilor legislației procesuale civile, fapt ce reprezintă o deficiență gravă a cadrului normativ, or, normele procedurale nu pot fi aplicate adecvat prin analogie.
Ministerul Finanțelor	14.	De comun cu Serviciul Fiscal de Stat au fost elaborate propuneri suplimentare la legea respectivă, care se prezintă în vederea promovării acestora în modul stabilit: 1) Art. 5 alin. (5) se completează cu lit. f¹), j¹) cu următorul conținut: „f¹) tragerea la răspundere a administratorului insolvenței/lichidatorului, pentru neexecutarea	Nu se acceptă Toate propunerile înaintate de Ministerul Finanțelor depășesc scopul urmărit și obiectul de reglementare a prezentului proiect de lege. După cum se menționează și în <i>Nota informativă</i>, scopul prezentului proiect este, în exclusivitate, de a înlătura lacunele legislative și neconcordanțele dintre <i>Codul de procedură civilă</i> și <i>Legea insolvenței</i>, ce țin

	<i>atribuțiilor legale, în conformitate cu prevederile art. 67 din Lege;</i> <i>j¹) soluționarea cererilor înaintate de Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la constatarea neîndeplinirii atribuțiilor de către administratorul insolabilității/lichidator, cu emiterea autorizației pentru executarea silită a obligațiilor fiscale curente.”</i> În cuprinsul art. 4 al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014, sunt stipulate principiile activității administratorului. Echitabil este, ca administratorul insolabilității, în situația în care acumulează obligații ale masei (impozite/taxe), să poarte răspundere pentru diligența cu care își desfășurează acțiunile, așa cum reprezentanții entităților poartă răspundere pentru neexecutarea obligațiilor, apărute de pînă la inițierea procedurii de insolabilitate. Prin urmare, este imperios necesară crearea unui mecanism, de responsabilizare și/sau sancționare a administratorilor autorizați, în situația în care nu depun maxima diligență la stingerea obligațiilor fiscale curente. <i>Ab initio</i>, chiar dacă art. 5 alin. (6) prevede faptul că instanța supraveghează activitatea administratorilor, această reglementare este insuficientă, instanța neavînd pîrghii concrete prin care ar lua act de ilegalitățile comise și ar supune sancțiunii inclusiv pecuniare, administratorii insolabilității. <i>Ab secundo</i>, atribuția Adunării creditorilor specificată la art. 54 alin. (1) lit. d) de solicitare a instanței de insolabilitate a destituirii și înlocuirii administratorilor autorizați, în cazul neîndeplinirii acțiunilor de către aceștia, nicidecum nu este direct proporțională cu prevederile art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la administratorii autorizați nr. 161/2014, care impun în activitatea administratorilor, respectarea principiului legalității, onestitate, diligență, etc. Într-un stat de drept, aplicarea instituției sancțiunii este imperios necesară, în	de modalitatea de contestare a hotărîrilor instanței de insolabilitate, cauzate de modificarea art. 355 din <i>Codul de procedură civilă</i> prin <i>Legea nr. 254/2017</i>, care a schimbat competența jurisdicțională în cauzele de insolabilitate (de la curțile de apel către judecătorii), însă care nu a ajustat modalitatea de contestare a hotărîrilor instanței de insolabilitate, în corespundere cu competențele de nivel și jurisdicție. Astfel, constatăm că nici o propunere nu se referă la scopul urmărit sau la prevederile prezentului proiect de lege și, prin urmare, nu pot fi reținute, deoarece, în caz contrar se vor încălca regulile de tehnică legislativă privind unicitatea proiectelor de acte normative. .
--	---	--

		contextul neadmiterii comiterii de încălcări, precum și a contracarării acestora. Prin urmare, propunem 2 mecanisme de responsabilizare/sanționare a administratorilor autorizați: I. Aplicarea sancțiunii pecuniare sub formă de amendă în mărime maximă de 30000 lei, care se achită la bugetul de stat. Menționăm, că legiuitorul parțial prevede această reglementare în conținutul art. 67 alin. (1) din Legea insolvenței, însă, considerăm că este obligatorie inclusiv stabilirea atribuției generale a instanței de judecată, în conținutul art. 5 din Lege, de atragere la răspundere a administratorului/lichidatorului, așa cum este expres specificată obligația instanței de atragere la răspundere a debitorului. Or, este insuficientă stabilirea atribuției speciale a instanței de aplicare a unei amenzi, în condițiile art. 67, cu nespecificarea atribuției generale, la art. 5, de atragere la răspundere a administratorilor autorizați pentru încălcările admise. II. Actualmente, nici un creditor nu poate executa silit obligațiile curente. Prin prisma modificărilor pe care le propunem la art. 66 alin. (2) lit. a), rezultă o nouă atribuție a instanței de judecată: la cererea motivată și probată a Serviciului Fiscal de Stat, emiterea unei încheieri, prin care s-ar constata încălcările atribuțiilor de către administrator/lichidator, cu autorizarea executării silit strict a obligației creditorului solicitant – SFS. Oportunitatea acestor amendamente mai rezultă din prevederile art. 34 din Legea nr. 161 din 18.07.2014 cu privire la administratorii autorizați. Prin urmare, Legea insolvenței – legea care reglementează buna desfășurare a procedurii de insolvență, urmează să conțină inclusiv prevederi cu privire la competența instanței de atragere la răspundere a administratorilor, pentru prejudiciile cauzate creditorilor prin exercitare defectuoasă a mandatului.	
--	--	--	--

		2) Articolul 43 alineatul (1) se completează după cum urmează: <i>„Din masa debitoare se acoperă în primul rînd cheltuielile procesului de insolabilitate și obligațiile masei debitoare, care vor fi distribuite proporțional.”</i> În contextul distribuirii mijloacelor financiare la cheltuielile procesului de insolabilitate și obligațiile masei debitoare, sintagma „care vor fi distribuite proporțional” exclude posibilitatea de a abuza sau de a repartiza inechitabil mijloacele acumulate din masa debitoare. 3) Se modifică art. 52 alin. (1), (2) a legii insolabilității, după cum urmează: <i>„(1) Cheltuielile procesului de insolabilitate includ:</i> <i>a) cheltuielile de judecată;</i> <i>b) cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolabilității/lichidatorului, dacă au fost prevăzute și documentar dovedite;</i> <i>c) Obligațiile fiscale ce rezultă din acțiunile de conducere și supraveghere a debitorului, de administrare și valorificare a masei debitoare;</i> <i>d) remunerația și cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolabilității/lichidatorului, dacă au fost prevăzute.</i> <i>(2) Alte obligații ale masei debitoare sunt:</i> <i>a) obligațiile ce rezultă din acțiunile de administrare, de valorificare și de distribuție a masei debitoare ale administratorului/lichidatorului, cu excepția obligațiilor stabilite la alin. (1) lit. c);</i> <i>b) obligațiile din contractele bilaterale în măsura în care executarea lor trebuie făcută în interesul masei debitoare sau a căror executare urmează să fie efectuată după intentarea procesului de insolabilitate;</i>	
--	--	--	--

c) obligațiile din îmbogățirea fără temei a masei debitoare.”

Prevederile art. 52 alin. (1) și (2) din redacția legii actuale, generează mari impedimente, inclusiv prejudicierea bugetului public național, prin faptul că administratorii/lichidatorii, prin prisma legii nu sunt obligați să distribuie mijloacele financiare obținute or proporțional, or să acorde o atenție sporită obligațiunii de asigurare a achitării impozitelor și taxelor la buget.

Întru evitarea abuzurilor și responsabilizarea administratorilor/lichidatorilor, se impune necesitatea concretizării exprese a unei consecutivități a obligațiilor masei, consecutivitate în care achitarea plăților la bugetul public național să constituie o prioritate, inclusiv în raport cu remunerația administratorilor. În consecință, prin modificarea dispoziției art. 52 alin. (1), și anume includerea obligațiilor fiscale ce rezultă din acțiunile de conducere și supraveghere a debitorului, de administrare și valorificare a masei debitoare la cheltuielile procesului de insolvabilitate, se acordă prioritate obligațiunii de achitare a impozitelor și taxelor curente. Așa cum contribuabilii sunt obligați să achite la timp și integral impozitele și taxele la buget, în egală măsură administratorii urmează să respecte această dispoziție a legii, acesta fiind reprezentant desemnat de instanță, împuternicit să supravegheze/asigure executarea tuturor atribuțiilor, puse în sarcina debitorului.

4) Articolul 66 alineatul (1) se completează după cum urmează:

„(m¹) prezentarea în termenii stabiliți, a dărilor de seamă fiscale pentru fiecare tip de impozit sau de taxă, pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, precum și asigurarea achitării în termen a obligațiilor ce reies din dările de seamă prezentate.”

În cuprinsul art. 8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal, sunt stabilite expres obligațiile contribuabilului de a întocmi și prezenta dări de seamă fiscale. Odată cu intentarea procedurii de insolvență, în majoritatea cazurilor, debitorului i se ridică dreptul de administrare al întreprinderii, iar administratorul desemnat preia toate atribuțiile în acest sens. În consecință, reglementarea în Legea insolvenței a atribuției administratorului de prezentare a dărilor de seamă este oportună și necesară, întru stabilirea exactă a subiectului acestei obligații.

5) Art. 67 se completează după cum urmează:

„Dacă administratorul/lichidatorul nu își îndeplinește obligațiile sau dacă administratorul/lichidatorul destituit nu prezintă raport pentru perioada sa de activitate, nu restituie bunurile și nici documentele pe care le deține în legătură cu procesul de insolvență, nu asigură distribuția proporțională a mijloacelor obținute la cheltuielile procedurii de insolvență și alte obligații ale masei, instanța, după un avertisment, aplică o amendă judecătorească al cărei cuantum nu poate depăși 30000 lei, care se achită la bugetul de stat.”

În ipoteza acestei norme juridice, legiuitorul insuficient precizează obligația generală a administratorului/lichidatorului de a îndeplini obligațiile (presupunem, că stabilite de art. 66 din Lege), ulterior specificând câteva ipoteze de încălcări care pot fi admise de administratori.

În situația respectivă, întru consolidarea și evidențierea obligației administratorilor/lichidatorilor de distribuție proporțională a cheltuielilor procedurii de insolvență și alte obligații ale masei, este necesară stabilirea inclusiv a ipotezei propuse, în cuprinsul acestei norme juridice.

		6) Art. 68 alin. (11) se completează după cum urmează: <i>„Administratorul/lichidatorul este obligat să dispună de conturi curente speciale (conturi de acumulare, pe care se depun sumele provenite din procedurile de insolvabilitate, precum și de conturi pentru încasarea remunerației. Mijloacele bănești din conturile de acumulare nu pot fi urmărite în baza pretențiilor înaintate de creditorii administratorului/lichidatorului, iar operațiunile în aceste conturi nu pot fi sistate, cu excepția încasării mijloacelor bănești pentru obligațiile fiscale curente admise în cadrul procesului de insolvabilitate, în condițiile prevederilor art. 5 lit. j¹) din Lege.”</i> Pentru ca legea să fie previzibilă, precisă, clară și utilă, propunerile înaintate la art. 5 lit. j¹) din Lege generează necesitatea amendamentelor inclusiv la art. 68 alin. (11) din Lege. Prin urmare, în situația nerespectării obligațiunii de distribuire proporțională a mijloacelor obținute, precum și întru neadmiterea abuzurilor, se impune reglementarea expresă a excepției de la regula generală, potrivit căreia nu pot fi supuse urmăririi mijloacele de pe conturile de acumulare. 7) Articolul 71 se completează după cum urmează: <i>„Destituirea și demisia administratorului/lichidatorului</i> <i>(1) La cererea comitetului creditorilor, a adunării creditorilor, instanța de insolvabilitate poate destitui administratorul/lichidatorul din motive întemeiate, inclusiv dacă:</i> <i>a) administratorul/lichidatorul nu acționează cu diligență profesională sau nu îndeplinește condițiile privind indicatorii de performanță sau admite acumularea obligațiilor de plată curente.”</i>	
--	--	--	--

		În contextul responsabilizării administratorilor/lichidatorilor la asigurarea achitării obligațiilor fiscale curente, o altă pîrghie legală necesară ar constitui înaintarea de către creditor a cererii cu privire la atragerea la răspundere disciplinară a administratorului, și anume dispunerea destituirii administratorului. 8) Se completează art. 81 alin. (2) a legii insolabilității, după cum urmează: <i>„(2) Pentru creditorii chirografari este interzisă executarea silită în mod individual a masei debitoare pe întregul proces de insolabilitate, cu excepția obligațiilor fiscale apărute după intentarea procesului de insolabilitate.”</i> Se completează cu alineatul (2¹) cu următorul conținut: <i>„(2¹) În cazul nerespectării de către administratorul insolabilității/lichidator a proporționalității stingerii cheltuielilor procesului de insolabilitate și a altor obligații a masei debitoare, la cererea Serviciului Fiscal de Stat, instanța de insolabilitate prin încheiere poate autoriza Serviciul Fiscal de Stat cu dreptul de executare silită în mod individual.”</i> Raționamentul asigurării unei legi efective și eficiente impune necesitatea introducerii unui amendament, cu titlu de excepție la articolul care reglementează interzicerea executării silite. Întru neadmiterea interpretării prevederilor art. 81 alin. (1) din Lege în defavoarea creditorului – SFS, reglementarea expresă a excepției propuse constituie o necesitate. Totodată, întru asigurarea previzibilității, clarității și eficienței legii, în condițiile în care legiuitorul deja a instituit excepție, la art. 193 lit. d) din Codul fiscal, stabilind că sunt supuse executării silite obligațiile fiscale	
--	--	---	--

		curente ale contribuabililor aflați în procedură de insolvență, în conformitate cu prevederile Legii insolvenței nr. 149/2012, este obligatorie aducerea Legii insolvenței în concordanță cu Codul fiscal. Prin urmare, esențială este inclusiv completarea art. 81 alin. (2) din Lege, astfel încât legea nouă să specifice concret excepția de la regula generală – interzicerea de la executarea silită în mod individual a masei debitoare. Excepția propusă, care deja este reglementată în Codul fiscal, acordă pîrghii legale Serviciului Fiscal de Stat la încasarea obligațiilor fiscale curente. 9) Articolul 119 alineatul (7) se completează după cum urmează: <i>„(7) În decursul a 5 zile de la expirarea termenului prevăzut la alin. (2) sau alin. (5), lichidatorul va examina ofertele creditorilor și va determina care dintre ei are dreptul preferențial la preluarea bunurilor, neadjudicate la licitație, în contul stingerii creanțelor validate, întocmind în acest sens un proces-verbal, care va fi semnat de lichidator și de creditorul cu drept preferențial. În termen de 48 de ore de la semnare, procesul-verbal va fi depus, prin grija lichidatorului, la instanța de insolvență. După semnarea procesului-verbal, lichidatorul va ridica prin act bunurile neadjudicate la licitație și al achitării de către creditor a impozitelor care urmează a fi calculate din transmiterea bunului, precum și a onorariului de succes al lichidatorului, dreptul de proprietate asupra bunurilor trece la creditor, iar creanța acestuia validată în tabelul definitiv se stinge prin compensare în coraport cu valoarea bunurilor primite în proprietate.”</i> Modificarea propusă este înaintată în vederea eficientizării procesului de recuperare a creanțelor, care rezultă din valorificarea masei debitoare în cadrul licitațiilor. Corect este ca, creditorul să obțină dreptul de	
--	--	--	--

		proprietate asupra bunului comercializat numai după achitarea inclusiv a impozitelor și taxelor, generate de achiziția asumată. Prin prisma propunerii înaintate la art. 119 alin. (7) din Lege, se evită inclusiv tergiversarea achitării la buget a impozitelor, or a evitării eventualelor abuzuri, care ar genera neachitarea la timp a impozitelor. 10) Art. 165 alin. (1) se completează, după cum urmează: <i>„Tranzacția trebuie să conțină dispoziții cu privire la modul și la termenele de achitare a creanțelor validate și a obligațiilor masei.”</i> Art. 165 se completează cu alin. (1¹): <i>„Tranzacția trebuie să conțină date cu privire la obligația asigurării stingerii creanțelor curente apărute de după încheierea tranzacției, și pînă la validarea acesteia de către instanța de insolabilitate.”</i> Art. 165 se completează cu alin. (1²): <i>„Cheltuielile procesului de insolabilitate și obligațiile masei debitoare nu se amîna și nu se eşalonează.”</i> În redacția actuală a Legii insolabilității, legiuitorul a omis stabilirea unor prevederi exprese cu referire la obligațiile fiscale și alte plăți curente care există la data încheierii tranzacției, precum și plăți curente care apar din momentul încheierii tranzacției și pînă la validarea acesteia de către instanța de insolabilitate. Aceasta constituie o mare lacună, or, întru asigurarea administrării fiscale eficiente, și întru neprejudicierea bugetului, este imperativ necesar, ca Legea insolabilității să pună în sarcina debitorului achitarea prioritară a obligațiilor fiscale curente, neadmiterea amînării/eşalonării acestora. Art. 167 din Legea insolabilității prevede faptul, că tranzacția poate fi confirmată de instanța de insolabilitate numai după stingerea integrală a	
--	--	--	--

	creanțelor masei, însă, este imperios necesar, ca achitarea prioritară a creanțelor masei să fie o condiție de conținut, la încheierea tranzacției. 11) Art. 167 alin. (1) se completează după cum urmează: <i>„Tranzacția poate fi confirmată de către instanța de insolvabilitate numai după stingerea integrală a creanțelor masei, existente la data confirmării tranzacției, și a creanțelor de rangul întâi și doi prevăzute la art. 43.”</i> Faptul, că legislația nu prevede modul/termenul/subiectul achitării obligațiilor curente ale debitorului, care apar din momentul încheierii tranzacției și pînă la validarea acesteia de către instanța de insolvabilitate, generează neîndeplinirea scopului încheierii tranzacțiilor, și anume, asigurarea achitării tuturor creanțelor debitorului, precum și depășirea stării de insolvabilitate. Or, întru evitarea interpretărilor extensiv defavorabile, este imperios necesar, ca în Legea insolvabilității să fie prevăzute expres și minuțios reglementări cu referire la modul/termenul de achitare a unor obligații curente, care apar în perioada enunțată. 12) Articolul 184 se completează după cum urmează: <i>„Efectele aplicării procedurii de resructurare</i> <i>(1) Odată cu aplicarea de către instanța de insolvabilitate a procedurii de restructurare, se instituie imediat moratoriu asupra executării silită a obligațiilor pecuniare ale creditorilor existente la data aplicării procedurii de restructurare, cu excepția creanțelor privind plata salariilor și a pensiilor alimentare, privind recuperarea prejudiciilor cauzate sănătății angajaților sau cu excepția creanțelor apărute în legătură cu decesul acestora, a creanțelor de revendicare a patrimoniului din</i>	
--	--	--

posesie ilegală, precum și a creanțelor pecuniare și fiscale a căror scadență a survenit în termen de 60 de zile de după deschiderea procedurii de restructurare. Creditorii garanțați pot cere urmărirea silită a bunurilor grevate cu garanții în modul prevăzut la art. 81 alin. (4).”

Modificările propuse la art. 184 și 217 din Lege sunt înaintate din considerentul, că pentru creditorii ce dețin creanțe curente s-a creat posibilitatea ca, în cazul neplății pe o perioadă mai mare de 60 de zile, aceștia să poată solicita intrarea în faliment a societății debitoare. Această modificare ar avea drept scop evitarea menținerii în viață în mod artificial a societăților neviabile, care nu își pot susține nici măcar obligațiile curente.

12) Art. 186 alin. (3) lit. d) se completează după cum urmează:

„În perioada de restructurare a debitorului, administratorul insolvabilității este obligat: să supravegheze ce debitorul să execute la timp obligațiile curente ale masei, prioritar – executarea obligațiilor de plată curente admise la bugetul public național pe durata procesului de insolvabilitate;”

Întru evitarea unui comportament iresponsabil al administratorilor insolvabilității vis-a-vis de creanțele fiscale curente, stabilirea acestei sarcini în cuprinsul art. 186 alin. (3) lit. d) din Lege ar responsabiliza administratorii să acorde o atenție sporită achitării în termen a obligațiilor fiscale curente. Prin prisma art. 8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal, toți contribuabilii sunt obligați să asigure achitarea taxelor și impozitelor la buget la timp și integral, iar în condițiile în care administratorul supraveghează activitatea debitorului în procedură de restructurare, prioritate prezintă întocmirea tuturor acțiunilor, prin care s-ar asigura achitarea la timp a obligațiilor fiscale curente.

		13) Art. 190 alin. (2) se completează după cum urmează: <i>„(2) Planul procedurii de restructurare va cuprinde, în mod obligatoriu, un program de stingere a creanțelor sub forma unui tabel de creanțe, cu includerea în mod obligatoriu a achitării prioritare a creanțelor fiscale curente, cuantumul sumelor pe care debitorul se obligă să le stingă și/sau să le plătească creditorilor, prin raportare la tabelul definitiv de creanțe și la fluxurile de mijloace bănești aferente planului, precum și termenele la care debitorul urmează să stingă și/sau plătească aceste sume.”</i> Întru asigurarea achitării în termen și integral a obligațiilor fiscale curente a contribuabililor aflați în procedură de restructurare, includerea obligatorie în planul procedurii de restructurare a mențiunilor cu privire la obligativitatea achitării în mod prioritar a plăților curente este oportună și necesară. Mai mult, ținând cont de faptul că contribuabilii aflați în procedură de restructurare desfășoară activitate, obligatorie este achitarea obligațiilor fiscale ce rezultă din activitatea acestora, la timp și integral. 14) Articolul 217 alin. (1) se completează după cum urmează: <i>„Dacă, pe parcursul realizării planului procedurii de restructurare, debitorul nu respectă prevederile lui sau planul nu este realizat în termen, sau au fost admise obligații de plată curente, inclusiv și fiscale care sunt în întârziere de plată de mai mult de 60 de zile, comitetul creditorilor sai fiecare creditor poate înainta o nouă cerere introductivă, care va avea ca efect intrarea imediată în faliment și lichidarea patrimoniului debitorului fără a mai fi necesară dovada insolvabilității lui.”</i>	
--	--	---	--

		Referitor la modificările propuse la art. 184 și 217 din Legea insolvenței se conchide, că pentru creditorii ce dețin creanțe curente s-a creat posibilitatea ca, în cazul neplății pe o perioadă mai mare de 60 de zile, aceștia să poată solicita intrarea în faliment a societății debitoare. Această modificare ar avea drept scop evitarea menținerii în viață în mod artificial a societăților neviabile, care nu își pot susține nici măcar obligațiile curente. 15) Articolul 248 alin. (1) se completează, după cum urmează: <i>„La cererea administratorului insolvenței/lichidatorului, instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin una dintre următoarele acțiuni: [...]”</i> Modificările operate la Legea insolvenței prin Legea nr. 141 din 16.07.2020 sunt incomplet reglementate. Or, legiuitorul a atribuit creditorilor o atribuție în plus, nespecificând concret care ar fi obiectul respectivelor solicitări, cine ar suporta cheltuielile ce rezultă din înaintarea unei astfel de acțiuni. Totodată, ținând cont de faptul că creanțele chirografare sunt împărțite pe clase, distribuirea mijloacelor acumulate are loc conform claselor de creditori reglementate. Astfel, prezintă dubii oportunitatea solicitărilor unui creditor, de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, în ipoteza în care, în redacția legii actuale, nu este clar specificat faptul, că suma creanței care se solicită a fi pusă în sarcina organului de conducere a debitorului, urmează a fi încasată în contul creditorului solicitant. Nereglementarea expresă a acestor neclarități vin în contradicție cu prevederile art. 66 alin. (1) lit. s) din Legea insolvenței.	
--	--	--	--

		Prin urmare, considerăm oportună și necesară abrogarea sintagmei „a comitetului creditorului sau a oricărui creditor”.	
Judecătoria Chișinău	15.	Lipsă de obiecții și/sau propuneri.	
Judecătoria Comrat	16.	Lipsă de obiecții și/sau propuneri.	
Centrul Național Anticorupție	17.	Proiectul nu conține avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare și sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că redacția proiectului poate suferi ulterior modificări și completări. În vederea excluderii neconcordanțelor între constatările expertizei anticorupție și prevederile proiectului definitivat, comunicăm că expertiza se va efectua conform art.28 alin.(4) din Legea integrității nr.82 din 25 mai 2017, care statuează că „<i>Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitivare înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori - după înregistrarea proiectelor în Parlament.</i>” Reieșind din cele expuse supra, solicităm expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție, a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.	Nu se acceptă În conformitate cu art. 34 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, expertiza proiectului de act normativ este efectuată concomitent cu avizarea și consultarea publică, fiind asigurată realizarea expertizelor economice, financiare, științifice, ecologice, anticorupție, juridice, de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene sau a altei expertize prevăzute de legislație, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ. De asemenea, nu pot fi reținute argumentele ce fac referire la prevederile <i>Legii integrității nr. 82/2017</i>. Or, <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> este acea lege specială care reglementează categoriile și ierarhia actelor normative, principiile și etapele legiferării, etapele și regulile elaborării proiectelor actelor normative, cerințele de bază față de structura și conținutul actului normativ, reguli privind intrarea în vigoare și abrogarea actului normativ, privind evidența și sistematizarea actelor normative, procedeele tehnice aplicabile actelor normative, precum și reguli privind interpretarea, monitorizarea implementării prevederilor și reexaminarea actului normativ.
Obiecțiile și propunerile prezentate în temeiul pct. 201 din Regulamentul Guvernului			
Curtea de Apel Chișinău	18.	Vă comunicăm că, în actualul proiect al Legii s-a ținut cont de obiecțiile formulate de Curtea de Apel Chișinău cu privire la precedentul proiect de Lege de	Se acceptă Propoziția relevantă din art. 8 alin. (6) din prezentul proiect va avea următorul cuprins:

		modificare a Legii insolabilității iar, careva obiecții pe marginea proiectului examinat nu sunt. Concomitent, întru excluderea tuturor neclarităților legate de interpretare, considerăm necesar de a propune autorului proiectului Legii unele sugestii cu privire la art. 8 alin. (6) al proiectului Legii, și anume, propunem introducerea în penultima propoziție, după cuvintele „<i>Cererile de</i>” a cuvintelor „<i>apel și</i>”, or, întregul proces de insolabilitate se desfășoară în fața instanțelor de judecată în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale Legii insolabilității, respectiv atât cererile de recurs cât și cele de apel se examinează potrivit normelor de procedură civilă, cu excepțiile prevăzute de Lege. În rest, susținem proiectul Legii prezentat pentru avizare iar alte sugestii pe marginea proiectului examinat, nu sunt.	„[...] <i>Cererile de apel și recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite de prezenta lege.</i>”.
Consiliul Superior al Magistraturii	19.	Lipsă de obiecții și/sau propuneri	
Curtea de Apel Comrat	20.	Lipsă de obiecții și/sau propuneri	
Judecătoria Comrat	21.	Lipsă de obiecții și/sau propuneri	
Judecătoria Ungheni	22.	Lipsă de obiecții și/sau propuneri	
Ministerul Finanțelor	23.	Ministerul Finanțelor, la adresarea Ministerului Justiției nr.03/8423 din 29 octombrie 2021, a examinat proiectul definitivat al hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (număr unic 958/MJ/2020), și comunică lipsă de obiecții pe marginea acestuia.	Precizare Precizăm în preliminar că, în conformitate cu pct. 198 sbp. 2) din <i>Regulamentul Guvernului</i>, propunerile din avizele autorităților poartă caracter de recomandare. Prin urmare, autoritatea-autor nu poate fi constrânsă juridic de către acestea în cadrul procesului de avizare.

		Totodată, considerăm oportună promovarea concomitentă a propunerilor de modificare a Legii insolvenței nr.149/2012, elaborate de Ministerul Finanțelor de comun cu Serviciul Fiscal de Stat, care au fost expediate în adresa Ministerului Justiției prin scrisoarea nr.04-06/1155 din 17 decembrie 2020.	Cu privire la propunerile înaintate – a se vedea comentariile de rigoare de la pct. 14 din prezentul tabel.
Curtea de Apel Bălți	24.	Curtea de Apel Bălți rămîne pe aceeași poziție și propune ca în art. 8 alin. (6) să fie indicat „<i>cererile de apel se examinează într-un termen rezonabil</i>” în corespundere cu art. 371 CPC, deoarece în termenul de 60 de zile indicat în proiectul de Lege nu va fi posibilă asigurarea respectării prevederilor Capitolului XXXVII al Titlului III al CPC ce reglementează calea de atac – apelul. Proiectul de Lege indică la art. 8 alin. (6) că, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de pînă la 60 zile de la data intentării procedurii de apel, iar în fraza a doua a aceluiași aliniat apune că, instanța de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Deci este certă imposibilitatea instanței de apel de a examina într-un termen atît de scurt o cerere de apel complexă cu participanți și probe noi în proces. În art. 8 alin. (7) propunem să fie indicat „<i>Deciziile instanței de apel se supun recursului</i>”. Modificarea respectivă fiind necesară din motivul complexității cauzelor de insolvență și importanța procesului pentru părți.	Nu se acceptă A se vedea comentariile de rigoare de la pct. 6 și 7 din prezentul tabel.
Centrul Național Anticorupție	25.	La art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței: Termenul prescris de realizare a acțiunii este reglementat ambiguu (devenind neclar dacă se prezumă zile calendaristice sau de lucru), fapt ce denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art. 54 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. În context, se remarcă faptul că reglementarea ambiguă a termenelor concrete de realizare a unor acțiuni	Precizare Constatăm că autorul, la întocmirea expertizei, a utilizat varianta neactualizată a <i>Legii insolvenței</i>, făcînd referință la texte abrogate. Or, prin <i>Legea nr. 141/2020 pentru modificarea Legii insolvenței</i>, din întregul cuprins al legii a fost exclus cuvîntul „calendaristice”. În acest sens, Art. I pct. 89 din legea nominalizată prevede următoarele: „În cuprinsul legii, cuvîntul „calendaristice” se exclude.”.

	procedurale determină discreția excesivă a agentului public de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile. Carențele date determină multiple riscuri de corupție aferente procesului reglementat. Subsidiar, reglementarea defectuoasă a aspectelor date poate tenta subiectul vizat de a recurge la metode corupte pentru a determina agentul public de a aprecia norma conform dorințelor sale. Conform practicii de reglementare a domeniului prin Legea insolvenței nr. 149/2012, în redacția în vigoare (art. 6 alin. (5), art. 8 alin. (1), art. 14 alin. (3), art. 21 alin. (6), art. 25 alin. (4), art. 26, art. 27 alin. (1), etc.) se recomandă completarea normelor, după cuvintele „zile” cu cuvântul „calendaristice”.	Astfel, atragem atenția autorului expertizei asupra faptului că în redacția în vigoare a <i>Legii insolvenței</i> nu există nici un termen procesual care să folosească noțiunea de „calendaristice”. Acest lucru se datorează faptului că, în sensul <i>Codului civil</i> (art. 384), <i>Codului de procedură civilă</i> (art. 111 alin. (2)), precum și <i>Codului administrativ</i> (art. 63 alin. (1)), termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. Astfel, <i>ab initio</i>, odată ce termenul se indică doar în zile – se înțelege, în exclusivitate, zile calendaristice. În restul cazurilor fiind indicată expres sintagma „zile lucrătoare”. Prin urmare, utilizarea noțiunii „calendaristice” reprezintă o tautologie juridică, utilizarea căreia este o practică perimată. Or, tocmai din aceste considerente această sintagmă a fost exclusă integral din textul în vigoare a <i>Legii insolvenței</i>, prin <i>Legea nr. 141/2020</i>.
26.	La art. 8 alin. (3) din Legea insolvenței: Redacția propusă, operează cu formule permissive – „poate” – în contextul delimitării competenței unor agenți publici, fapt care creează precondiții pentru apariția manifestărilor de corupție. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția agenților publici care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public/persoanele care au sau susțin că au influență asupra acestuia pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri	Precizare Atragem atenția autorului expertizei asupra faptului că norma de la art. 8 alin. (3) nu introduce careva modificări în prevederile actuale ale art. 8 din <i>Legea insolvenței</i>. Astfel, art. 8 alin. (2) din varianta în vigoare a <i>Legii insolvenței</i> prevede următoarele: „(2) <i>Recursul nu suspendă executarea hotărârilor și a încheierilor instanței de insolvență. La cererea motivată a recurentului, instanța care judecă recursul poate suspenda executarea hotărârilor și a încheierilor instanței de insolvență, cu excepția hotărârii de intentare a procedurii de insolvență.</i>”. Deci, accentuăm că prin formularea art. 8 alin. (3) din prezentul proiect, se propune transpunerea prevederii de la actualul art. 8 alin. (2).

		agentul public sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele. Astfel, utilizarea cuvintelor date accentuează riscul apariției manifestărilor de corupție admise de către agentul public sau persoanele care au/sușin că au influență asupra acestuia. Totodată, existența sintagmelor date obstrucționează atragerea la răspundere a agentului public pentru eventuala interpretare tendențioasă. Recomandări: substituirea cuvîntului permisiv „poate” cu un cuvînt ce reglementează imperativ obligațiile agenților publici („suspendă”). În cazul în care autorul prezumă acordarea prerogativei de a respinge cererea motivată, se impune necesitatea evidențierii a 2 soluții alternative adoptate de către instanță (admitere și respingere a cererii motivate de suspendare a executării hotărîrilor instanței de insolabilitate), cu indicarea corespunzătoare a temeiurilor de respingere a cererii în cauză.	Subliniăm că cauzele jurisprudențiale în materia insolabilității sunt extrem de variate, existînd o multitudine de circumstanțe faptice, precum și raporturi juridice de o complexitate înaltă, în materie precum economie, comerț, finanțe, etc. Acest fapt determină imposibilitatea prevederii imperative, în textul legii, a cazurilor concrete cînd o hotărîre ar fi posibil sau nu de suspendat. Pornind de la complexitatea și varietatea înaltă a cauzelor de insolabilitate, cea mai potrivită soluție identificată atît în practica altor state, precum și la nivelul standardelor internaționale, este soluția de a oferi această decizie la discreția imparțială a judecătorului, care se va pronunța asupra acestui aspect pornind de la împrejurările și circumstanțele particulare a cauzelor concrete. O astfel de soluție este prevăzută și în <i>Ghidul legislativ privind legislația insolabilității</i>, elaborat de Comisia Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (UNCITRAL), care prevede următoarele: „În conformitate cu obiectivele cheie, legislația insolabilității trebuie să prevadă că apelul în procedurile de insolabilitate nu trebuie să aibă efect suspensiv, decît dacă instanța stabilește altfel, pentru a se asigura că procesele de insolabilitate vor fi examinate și soluționate într-un mod ordonat, rapid și eficient, fără întreruperi nejustificate.”⁶
--	--	--	---

Ministru

Sergiu LITVINENCO

⁶ *Legislative Guide on Insolvency Law*, United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), p. 207.

TABELUL COMPARATIV
între reglementările în vigoare și modificările propuse
al proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (contestarea hotărârilor instanței de insolabilitate)

Nr.	Prevederea în vigoare	Modificarea propusă	Prevederea după modificare
Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003			
1.	Articolul 376. Procedura de judecare a cauzei în instanță de apel [...] (1 ¹) Apelul împotriva hotărârilor emise în cazul cererilor cu valoare redusă se examinează, în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, în condițiile examinării cauzei în primă instanță.	La articolul 376 alineatul (1 ¹) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), cu modificările ulterioare, după cuvintele „hotărârilor emise” se completează cu textul „de instanța de insolabilitate, precum și”, iar cuvântul „cauzei” se substituie cu cuvântul „cauzelor”.	Articolul 376. Procedura de judecare a cauzei în instanță de apel [...] (1 ¹) Apelul împotriva hotărârilor emise de instanța de insolabilitate, precum și în cazul cererilor cu valoare redusă se examinează, în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, în condițiile examinării cauzelor în primă instanță.
Legea insolabilității nr. 149/2012			
1.	Articolul 5. Competența instanței de judecată [...] (8) Hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate sînt definitive și executorii din momentul pronunțării. (9) Dispozițiile privind incompatibilitatea nu sînt aplicabile instanței de insolabilitate care pronunță succesiv hotărâri în același dosar de insolabilitate, cu excepția rejudecării după casarea hotărârii în recurs.	Articolul 5: la alineatul (8), cuvintele „sînt definitive și” se substituie cu cuvântul „sunt”; la alineatul (9), cuvântul „recurs” se substituie cu cuvântul „apel”.	Articolul 5. Competența instanței de judecată [...] (8) Hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate sunt executorii din momentul pronunțării. (9) Dispozițiile privind incompatibilitatea nu sînt aplicabile instanței de insolabilitate care pronunță succesiv hotărâri în același dosar de insolabilitate, cu excepția rejudecării după casarea hotărârii în apel.
2.	Articolul 8. Recursul împotriva hotărârilor și încheierilor instanței de insolabilitate (1) Hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile din data comunicării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege. (2) Recursul nu suspendă executarea hotărârilor și a încheierilor instanței de insolabilitate. La	Articolul 8 va avea următorul cuprins: „ Articolul 8. Contestarea hotărârilor și încheierilor instanței de insolabilitate (1) Hotărârile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Termenul de apel, precum și	Articolul 8. Contestarea hotărârilor și încheierilor instanței de insolabilitate (1) Hotărârile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Termenul de apel, precum și apelul declarat nu suspendă

	cererea motivată a recurentului, instanța care judecă recursul poate suspenda executarea hotărârilor și a încheierilor instanței de insolabilitate, cu excepția hotărârii de intentare a procedurii de insolabilitate. (3) Recursul va fi judecat în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă. (4) În vederea soluționării recursului, instanței de recurs i se trimit, în copii certificate de instanța de insolabilitate, doar actele care interesează soluționarea căii de atac. (5) Pentru cererile de recurs formulate împotriva hotărârilor și încheierilor pronunțate de instanța de insolabilitate, în cadrul procedurii se constituie un singur dosar.	apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanței de insolabilitate. (2) Încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile din data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolabilitate. (3) La cererea motivată a părții interesate: a) instanța de apel poate suspenda executarea hotărârilor instanței de insolabilitate; b) instanța de recurs poate suspenda executarea încheierilor instanței de insolabilitate. (4) În vederea soluționării apelului sau recursului, instanței superioare i se trimit, în copii certificate de instanța de insolabilitate, doar actele care interesează soluționarea căii de atac. (5) Pentru fiecare hotărâre sau încheiere contestată în cadrul procedurii se constituie un singur dosar, indiferent de numărul cererilor de apel sau de recurs formulate împotriva acestora. (6) Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanță. Instanța de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel și recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite de prezenta lege. (7) Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.”.	executarea hotărârilor instanței de insolabilitate. (2) Încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile din data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolabilitate. (3) La cererea motivată a părții interesate: a) instanța de apel poate suspenda executarea hotărârilor instanței de insolabilitate; b) instanța de recurs poate suspenda executarea încheierilor instanței de insolabilitate. (4) În vederea soluționării apelului sau recursului, instanței superioare i se trimit, în copii certificate de instanța de insolabilitate, doar actele care interesează soluționarea căii de atac. (5) Pentru fiecare hotărâre sau încheiere contestată în cadrul procedurii se constituie un singur dosar, indiferent de numărul cererilor de apel sau de recurs formulate împotriva acestora. (6) Cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condițiile examinării cauzei în primă instanță. Instanța de apel poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel și recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepțiile stabilite de prezenta lege. (7) Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.
--	---	---	---

3.	Articolul 21. Admiterea cererii introductive spre examinare [...] (6) Dacă în cererea introductivă debitorul declară că se află în stare de insolvabilitate și își exprimă intenția de a lichida sau de a-și restructura activitatea, instanța de judecată adoptă, în cel mult 20 de zile lucrătoare, cu citarea debitorului, o hotărâre de intentare a procesului de insolvabilitate fără drept de recurs, obligând-l, în cazul exprimării intenției de a-și restructura activitatea, să prezinte un plan al procedurii de restructurare. În acest caz, prevederile art. 23–29 nu se aplică.	La articolul 21 alineatul (6), cuvîntul „recurs” se substituie cu cuvîntul „apel”.	Articolul 21. Admiterea cererii introductive spre examinare [...] (6) Dacă în cererea introductivă debitorul declară că se află în stare de insolvabilitate și își exprimă intenția de a lichida sau de a-și restructura activitatea, instanța de judecată adoptă, în cel mult 20 de zile lucrătoare, cu citarea debitorului, o hotărâre de intentare a procesului de insolvabilitate fără drept de apel, obligând-l, în cazul exprimării intenției de a-și restructura activitatea, să prezinte un plan al procedurii de restructurare. În acest caz, prevederile art. 23–29 nu se aplică.
4.	Articolul 37. Recursul împotriva hotărîrii de intentare a procedurii de insolvabilitate sau de respingere a cererii introductive (1) Hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate poate fi atacată cu recurs de către debitor, cu excepția cazului prevăzut la art. 21 alin. (6), sau de către orice creditor care are un interes legitim. (2) Hotărîrea de respingere a cererii introductive poate fi atacată cu recurs de către participanții la proces. (3) Hotărîrea cu privire la respingerea cererii introductive nu afectează consecințele acțiunilor legale întreprinse de administratorul provizoriu sau ale acțiunilor legale întreprinse față de acesta. (4) Respingerea cererii introductive nu împiedică depunerea ulterioară a unei noi cereri introductive în cazul întrunirii condițiilor prevăzute la art. 18.	În titlul și cuprinsul articolului 37, cuvîntul „recurs” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvîntul „apel” la forma gramaticală corespunzătoare.	Articolul 37. Apelul împotriva hotărîrii de intentare a procedurii de insolvabilitate sau de respingere a cererii introductive (1) Hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate poate fi atacată cu apel de către debitor, cu excepția cazului prevăzut la art. 21 alin. (6), sau de către orice creditor care are un interes legitim. (2) Hotărîrea de respingere a cererii introductive poate fi atacată cu apel de către participanții la proces. (3) Hotărîrea cu privire la respingerea cererii introductive nu afectează consecințele acțiunilor legale întreprinse de administratorul provizoriu sau ale acțiunilor legale întreprinse față de acesta. (4) Respingerea cererii introductive nu împiedică depunerea ulterioară a unei noi cereri introductive în cazul întrunirii condițiilor prevăzute la art. 18.
5.	Articolul 38. Efectele respingerii cererii introductive sau ale admiterii recursului	În titlul și cuprinsul articolului 38, cuvîntul „recurs” la orice formă gramaticală se substituie	Articolul 38. Efectele respingerii cererii introductive sau ale admiterii apelului

(1) Din data respingerii cererii introductive ca fiind neîntemeiată sau admiterii recursului și casării integrale a hotărîrii de intentare a procesului de insolabilitate cu respingerea cererii introductive, actele de asigurare sau de executare efectuate în temeiul unei astfel de hotărîri sau încheieri pierd puterea legală dacă instanța de recurs nu dispune altfel. Instanța de fond notifică imediat despre hotărîre sau încheiere instituțiile și organele indicate la art. 35 alin. (2). (2) În cazul în care instanța de recurs admite recursul și modifică hotărîrea primei instanțe de intentare a procesului de insolabilitate sau o casează parțial, sau pronunță o nouă hotărîre fără a restitui pricina spre rejudecare și fără a respinge cererea introductivă, măsurile de asigurare și actele de executare efectuate se mențin în vigoare în măsura în care instanța de recurs nu prevede altfel. În acest caz, procedura de insolabilitate va fi continuată în același complet de judecată și între aceiași participanți, cu excepțiile, modificările și corectările prevăzute de instanța de recurs. Aceleași prevederi se aplică și în cazul casării de către instanța de recurs a hotărîrii de respingere a cererii introductive. (3) În cazul în care instanța de recurs admite recursul și casează integral sau parțial hotărîrea, restituind pricina spre judecare în primă instanță, actele de asigurare și de executare aplicate în cadrul procedurii se mențin în vigoare în măsura în care instanța de recurs nu prevede altfel. În acest caz, pricina va fi examinată de un alt complet de judecată.	cu cuvîntul „apel” la forma gramaticală corespunzătoare.	(1) Din data respingerii cererii introductive ca fiind neîntemeiată sau admiterii apelului și casării integrale a hotărîrii de intentare a procesului de insolabilitate cu respingerea cererii introductive, actele de asigurare sau de executare efectuate în temeiul unei astfel de hotărîri sau încheieri pierd puterea legală dacă instanța de apel nu dispune altfel. Instanța de fond notifică imediat despre hotărîre sau încheiere instituțiile și organele indicate la art. 35 alin. (2). (2) În cazul în care instanța de apel admite apelul și modifică hotărîrea primei instanțe de intentare a procesului de insolabilitate sau o casează parțial, sau pronunță o nouă hotărîre fără a restitui pricina spre rejudecare și fără a respinge cererea introductivă, măsurile de asigurare și actele de executare efectuate se mențin în vigoare în măsura în care instanța de apel nu prevede altfel. În acest caz, procedura de insolabilitate va fi continuată în același complet de judecată și între aceiași participanți, cu excepțiile, modificările și corectările prevăzute de instanța de apel. Aceleași prevederi se aplică și în cazul casării de către instanța de apel a hotărîrii de respingere a cererii introductive. (3) În cazul în care instanța de apel admite apelul și casează integral sau parțial hotărîrea, restituind pricina spre judecare în primă instanță, actele de asigurare și de executare aplicate în cadrul procedurii se mențin în vigoare în măsura în care instanța de apel nu prevede altfel. În acest caz, pricina va fi examinată de un alt complet de judecată.
---	---	---

6.	Articolul 104. Anularea unor acte juridice [...] (3) Hotărârea privind admiterea sau respingerea cererii de declarare a nulității actelor juridice menționate la alin. (1) poate fi atacată cu recurs de către participanții la proces.	La articolul 104 alineatul (3), cuvântul „recurs” se substituie cu cuvântul „apel”.	Articolul 104. Anularea unor acte juridice [...] (3) Hotărârea privind admiterea sau respingerea cererii de declarare a nulității actelor juridice menționate la alin. (1) poate fi atacată cu apel de către participanții la proces.
7.	Articolul 105. Anularea unor acte juridice încheiate cu persoanele afiliate [...] (4) Hotărârea privind admiterea sau respingerea cererii de declarare a nulității actelor juridice menționate la alin. (1) poate fi atacată cu recurs de participanții la proces.	La articolul 105 alineatul (4), cuvântul „recurs” se substituie cu cuvântul „apel”.	Articolul 105. Anularea unor acte juridice încheiate cu persoanele afiliate [...] (4) Hotărârea privind admiterea sau respingerea cererii de declarare a nulității actelor juridice menționate la alin. (1) poate fi atacată cu apel de participanții la proces.
8.	Articolul 126. Poprirea și vânzarea dreptului litigios sau cesiunea creanței [...] (10) Instanța de insolabilitate îi va cita pe administratorul insolabilității/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului următor toate excepțiile și mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. Hotărîrea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit.	La articolul 126 alineatul (10), cuvântul „recursului” se substituie cu cuvântul „apelului”.	Articolul 126. Poprirea și vânzarea dreptului litigios sau cesiunea creanței [...] (10) Instanța de insolabilitate îi va cita pe administratorul insolabilității/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului următor toate excepțiile și mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. Hotărîrea de validare a popririi este supusă numai apelului de către terțul poprit.
9.	Articolul 134. Hotărîrea de intentare a procedurii simplificate a falimentului [...] (6) Hotărîrea de intentare a procedurii simplificate de faliment devine executorie din momentul pronunțării, dar poate fi contestată cu	La articolul 134 alineatul (6), cuvântul „recurs” se substituie cu cuvântul „apel”.	Articolul 134. Hotărîrea de intentare a procedurii simplificate a falimentului [...] (6) Hotărîrea de intentare a procedurii simplificate de faliment devine executorie din momentul pronunțării, dar poate fi contestată cu

	recurs. Dispozitivul hotărârii se publică în termen de 10 zile din data adoptării, conform art. 7. În acest caz, prevederile art. 35 alin. (2) și (3) se aplică în modul corespunzător.		apel. Dispozitivul hotărârii se publică în termen de 10 zile din data adoptării, conform art. 7. În acest caz, prevederile art. 35 alin. (2) și (3) se aplică în modul corespunzător.
10.	Articolul 180. Publicarea hotărârii de încetare a procesului de insolabilitate [...] (3) Hotărîrea de încetare a procesului de insolabilitate poate fi contestată cu recurs în modul prevăzut de lege.	La articolul 180 alineatul (3), cuvîntul „recurs” se substituie cu cuvîntul „apel”.	Articolul 180. Publicarea hotărârii de încetare a procesului de insolabilitate [...] (3) Hotărîrea de încetare a procesului de insolabilitate poate fi contestată cu apel în modul prevăzut de lege.
11.	Articolul 207. Exercițarea căilor de atac Hotărîrea instanței de insolabilitate privind confirmarea planului procedurii de restructurare sau respingerea confirmării planului poate fi atacată cu recurs de către creditor, administratorul insolabilității și debitor.	La articolul 207, cuvîntul „recurs” se substituie cu cuvîntul „apel”.	Articolul 207. Exercițarea căilor de atac Hotărîrea instanței de insolabilitate privind confirmarea planului procedurii de restructurare sau respingerea confirmării planului poate fi atacată cu apel de către creditor, administratorul insolabilității și debitor.
12.	Articolul 217. Cererea de lichidare în cazul nerealizării planului procedurii de restructurare (1) Dacă, pe parcursul realizării planului procedurii de restructurare, debitorul nu respectă prevederile lui sau planul nu este realizat în termen, comitetul creditorilor sau fiecare creditor poate înainta o nouă cerere introductivă, care va avea ca efect intrarea în faliment și lichidarea patrimoniului debitorului fără a mai fi necesară dovada insolabilității lui. (2) Intentarea procedurii falimentului ca rezultat al neexecutării planului procedurii de restructurare conduce la revocarea planului. În acest caz, creditorii ale căror creanțe au fost stinse ca urmare a executării planului sînt obligați să restituie tot ceea ce au primit. Creanțele unor astfel de creditorii se restabilesc în tabelul creanțelor în mărimea corespunzătoare.	În cuprinsul articolului 217, cuvîntul „recurs” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvîntul „apel” la forma gramaticală corespunzătoare.	Articolul 217. Cererea de lichidare în cazul nerealizării planului procedurii de restructurare (1) Dacă, pe parcursul realizării planului procedurii de restructurare, debitorul nu respectă prevederile lui sau planul nu este realizat în termen, comitetul creditorilor sau fiecare creditor poate înainta o nouă cerere introductivă, care va avea ca efect intrarea în faliment și lichidarea patrimoniului debitorului fără a mai fi necesară dovada insolabilității lui. (2) Intentarea procedurii falimentului ca rezultat al neexecutării planului procedurii de restructurare conduce la revocarea planului. În acest caz, creditorii ale căror creanțe au fost stinse ca urmare a executării planului sînt obligați să restituie tot ceea ce au primit. Creanțele unor astfel de creditorii se restabilesc în tabelul creanțelor în mărimea corespunzătoare.

	(3) Revocarea planului procedurii de restructurare nu servește temei pentru restituirea sumelor achitate creditorilor masei și creditorilor cu creanțe de rangul întâi și doi în perioada aplicării planului. (4) Creanțele amânate sau eșalonate prin planul procedurii de restructurare, odată cu revocarea acestuia, se restabilesc la scadență. (5) Înregistrarea cererii menționate la alin. (1) nu suspendă continuarea activității debitorului până când instanța de insolabilitate nu hotărăște asupra ei. (6) Hotărârea instanței de insolabilitate cu privire la respingerea unei noi cereri introductive poate fi atacată cu recurs de către creditorii. (7) Respingerea recursului nu exclude posibilitatea înaintării ulterioare de către creditorii a unei cereri introductive dacă aceștia consideră continuarea executării planului procedurii de restructurare drept o cauză a pierderii patrimoniului debitorului, care a afectat interesele creditorilor. (8) În partea nereglementată de prezentul articol se aplică efectele prevăzute de legislația civilă la nulitatea actelor juridice.		(3) Revocarea planului procedurii de restructurare nu servește temei pentru restituirea sumelor achitate creditorilor masei și creditorilor cu creanțe de rangul întâi și doi în perioada aplicării planului. (4) Creanțele amânate sau eșalonate prin planul procedurii de restructurare, odată cu revocarea acestuia, se restabilesc la scadență. (5) Înregistrarea cererii menționate la alin. (1) nu suspendă continuarea activității debitorului până când instanța de insolabilitate nu hotărăște asupra ei. (6) Hotărârea instanței de insolabilitate cu privire la respingerea unei noi cereri introductive poate fi atacată cu apel de către creditorii. (7) Respingerea apelului nu exclude posibilitatea înaintării ulterioare de către creditorii a unei cereri introductive dacă aceștia consideră continuarea executării planului procedurii de restructurare drept o cauză a pierderii patrimoniului debitorului, care a afectat interesele creditorilor. (8) În partea nereglementată de prezentul articol se aplică efectele prevăzute de legislația civilă la nulitatea actelor juridice.
13.	Articolul 224. Confirmarea planului procedurii accelerate de restructurare și încetarea acestei proceduri [...] (6) Dispozitivul hotărârii de confirmare a planului și de încetare a procedurii accelerate de restructurare a debitorului se publică în conformitate cu art. 7 și se execută imediat din data pronunțării, fiind susceptibilă contestării cu	La articolul 224 alineatul (6), cuvîntul „recurs” se substituie cu cuvîntul „apel”.	Articolul 224. Confirmarea planului procedurii accelerate de restructurare și încetarea acestei proceduri [...] (6) Dispozitivul hotărârii de confirmare a planului și de încetare a procedurii accelerate de restructurare a debitorului se publică în conformitate cu art. 7 și se execută imediat din data pronunțării, fiind susceptibilă contestării cu

	recurs de către creditorii în decursul a 5 zile de la publicare.		apel de către creditorii în decursul a 5 zile de la publicare.
14.	Articolul 248. Răspunderea membrilor organelor de conducere ale debitorului [...] (6) În toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin. (1), instanța de insolvență se pronunță prin hotărâre, care poate fi contestată cu recurs de persoanele vizate în ea.	La articolul 248 alineatul (6), cuvântul „recurs” se substituie cu cuvântul „apel”.	Articolul 248. Răspunderea membrilor organelor de conducere ale debitorului [...] (6) În toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin. (1), instanța de insolvență se pronunță prin hotărâre, care poate fi contestată cu apel de persoanele vizate în ea.